

Sygn. akt V CSK 374/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko J. R.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 kwietnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego
poniesionymi przez pozwanego.**

UZASADNIENIE

Powód J. J. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 kwietnia 2013 r., którym, w wyniku uwzględnienia apelacji pozwanego J. R. i oddalenia apelacji powoda, zmieniony został wyrok Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 5 listopada 2012 r., poprzez oddalenie powództwa o zapłatę kwoty 3.962.911 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub jej oczywista zasadność, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli ten wymóg jest spełniony przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka wskazała, że zaskarżony wyrok „ukazuje problem związany z właściwym rozumieniem art. 11 k.p.c.”, jeśli chodzi o związanie sądu cywilnego ustaleniami prawomocnego wyroku karnego skazującego pozwanego za przestępstwo przywłaszczenia rzeczy cudzej, dokonane m.in. na szkodę powoda. Związanie dotyczy istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności ujętych w sentencji wyroku skazującego, a pozwany skazany został za przestępstwo określone w art. 284 § 1 w zw. z art. 294 § 1 k.k., tj. przywłaszczenie cudzych rzeczy. Za podstawę zaskarżonego wyroku przyjęty został pogląd, że szkoda powoda sprowadza się do wartości rzeczy przywłaszczonych i tylko w tym zakresie wyrok skazujący jest wiążący. W ocenie powoda stanowisko to jest błędne, a związane powinno dotyczyć także pozostałych elementów doznanej szkody, gdyż skoro art. 11 k.p.c. ma służyć ułatwieniu dochodzenia roszczeń cywilnych przez ofiarę przestępstwa od prawomocnie skazanego sprawcy, to powinien przesądzać co do zasady odpowiedzialność skazanego także za pozostałe elementy szkody.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższa przyczyna nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty

i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej powinna stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Zagadnienie sformułowane przez skarżącego nie spełnia tych wymagań. Problematyka przewidzianego w art. 11 k.p.c. związania w postępowaniu cywilnym ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego wydanego w postępowaniu karnym wielokrotnie była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (ostatnio - por. wyrok z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 556/12, nie publ.; wyrok z dnia 10 lipca 2013 r., V CSK 393/12, nie publ., a także orzecznictwo przywołane w uzasadnieniach tych orzeczeń). Nie budzi wątpliwości, że w zakresie wykraczającym poza związanie sentencją skazującego wyroku sądu karnego zastosowanie znajdują ogólne reguły ustalania odpowiedzialności odszkodowawczej, w tym przepisy regulujące ciężar dowodu. Art. 11 k.p.c., wprowadzający w ograniczonym zakresie prejudycjalność rozstrzygnięcia zapadłego w innej sprawie, stanowi bowiem wyjątek od naczelnych zasad postępowania cywilnego, tj. bezpośredniości i swobodnej oceny dowodów, zatem nie podlega wykładni rozszerzającej. Skarżący nie podaje żadnych argumentów, uzasadniających odstępianie od powyższego jednolitego stanowiska judykatury i doktryny prawniczej, stąd postawione zagadnienie pozbawione jest waloru istotności.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uwzględniając okoliczności sprawy, charakter dochodzonego roszczenia i sytuację materialną powoda odstąpiono od obciążenia go kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).